

Õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi doktoriõppe hindamisotsus Tallinna Ülikool

08/04/2019

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Tallinna Ülikooli
õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi
doktoriõppe kvaliteedihindamine läbi seitsme aasta pärast**

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktidest 3.7.3 ja 3.7.1 tuleneva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine" punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 12.10.2017.
2. EKKA juhataja kinnitas 13.09.2018 korraldusega Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Pavel Zgaga (chairman)	Professor; University of Ljubljana; Sloveenia
Raija Hämäläinen	Professor; University of Jyväskylä; Soome
Eleni Kyza	Associate Professor; Cyprus University of Technology; Küpros
Tõnis Lukas	Direktor; Tartu Kutsehariduskeskus; Eesti
Joni Lämsä	Doktorant; University of Jyväskylä; Soome
Peter van Petegem	Professor; University of Antwerp; Belgia
Rupert Wegerif	Professor; University of Cambridge; Ühendkuningriigid

3. Tallinna Ülikool esitas õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupis hindamisele järgmise doktoriõppekava:
Kasvatusteadused
4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 26.08.2018, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 7.09.2018.

5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 29.-30.11.2018.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 16.01.2019, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 17.01.2019 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 28.01.2019.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 8.02.2019. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 27.03.2019.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 08.04.2019 istungil 10 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Komisjon tõi Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi doktoriõppe puhul välja järgmised läbivad tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused:

Tugevused

- 1) Nii Tartu Ülikooli kui Tallinna Ülikooli doktoriõppekavad on hiljuti reformitud ja ajakohastatud ning need on kõrge kvaliteediga. Õppekavad on hea ülesehituse ja korraldusega, võimaldavad individuaalset lähenemist, on paindlikud ja vastavad doktorantide ja Eesti ühiskonna vajadustele. Mõlemad ülikoolid on näinud palju vaeva, et tagada õppekavadele piiratud võimaluste juures optimaalsed ressursid.
- 2) Mõlemad ülikoolid on astunud samme, et tagada doktorantidele täiendav sissetulek, mis oleks samal tasemel riigi keskmise sissetulekuga. See on väga positiivne, kuna annab üliõpilastele võimaluse keskenduda peamiselt oma õpingutele. Ülikoolides on täiendava sissetuleku võimaldamiseks kasutatud erinevaid rahastamisallikaid, sealhulgas EL фонде. Siiski on vaja leida viise nende lahenduste jätkusuutlikkuse tagamiseks.
- 3) Koostöö Tartu ja Tallinna Ülikoolide vahel on tihe ja viljakas, sellesse on kaasatud ka Helsingi Ülikool. Selline kolmepoolne koostöö suurendab doktoriõppe kriitilist massi, tagab parema kvaliteedi ja vajadusel erialase toetuse doktorantidele (nt kaasjuhendamine, ühised seminarid jne). See on ka suurepärane lähtepunkt rahvusvahelise koostöö tugevdamiseks ja välisdoktorantide kaasamiseks teiste, eriti Euroopa ülikoolidega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Andmed näitavad, et viimastel aastatel on paljud üliõpilased oma õpingud katkestanud. Ilmselgelt on hiljuti tehtud suuri jõupingutusi selle vältimiseks, näiteks paranenud on iga-aastaste atesteerimiste protseduurid, täiendavad stipendiumid üliõpilastele, projektipõhise lähenemisviisi suurem kasutuselevõtt. Samas vajab see teema jätkuvat tähelepanu ja panustamist.

- 2) Mõlemas ülikoolis tehakse jõupingutusi doktoriõppe ümberkorraldamiseks nn doktorikoolide suunas. Hindamiskomisjonile jäi mulje, et praktikas kasutatakse seda kontseptsiooni praegu väga erinevalt. Selleks, et idee toimiks tõhusalt, vajab doktorikooli kontseptsioon selget struktuuri ja sõnastust, eelkõige ülikooli tasandil. Doktorikavade integreerimise protsessis (peamiselt korralduslikes aspektides) soovib komisjon „otsida kuldset keskteed”, säilitades seejuures kasvatusteaduste doktorikavade identiteedi.
- 3) ELi rahastamisest sõltumine on ilmne pikaajaline risk. Seda võiks maandada teadusuuringute rahastamise allikate mitmekesistamise kaudu, näiteks uurides võimalusi äri sektoriga suhete loomiseks, samuti taotleda suuremat rahastamist valitsuselt, selle erinevatelt asutustelt ja valitsusvälistest organisatsioonidest.
- 4) Vajalik on tugevdada ülikooli ja väliskeskonna vahelist koostööd (koolid, avalikud ja riigiasutused, majandussektor).
- 5) Soovitatav on määrata isik, kelle poole kõik doktorandid saavad pöörduda tööruumi, seadmete ja muude seonduvate ressursivajadustega.
- 6) Pikaajalise mobiilsuse võimalust (1 kuu või rohkem) ei ole piisavalt kasutatud. Tasuks kaaluda alternatiive („mobiilsus kodus”, e-mobiilsus), mis võimaldaks võrgustiku loomist välisüliõpilaste ja -institutsioonidega.

Komisjon tõi Tallinna Ülikooli Kasvatusteaduste õppekava puhul välja järgmised tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused:

Tugevused

- 1) Doktoriõppe eelkooli kasutuselevõtt võimaldab kandidaate doktorantuuriks paremini ette valmistada.
- 2) Kirjutamislaagrid ja kogemuskohvikud on kujunenud heaks tavaks.
- 3) Tunnustust väärrib püüdlus integreerida doktorandid teadusprojektidesse.
- 4) Õppejõududel on laialdane kompetents. Haridusinnovatsiooni keskus võimaldab siduda teadustöö haridusvaldkonna sidusrühmadega.
- 5) Kaasatakse juhendajaid ülikooli teistest struktuuriüksustest, mis soodustab teadustöö inter- ja multidistsiplinaarsust ja koostööd erinevate üksuste vahel.
- 6) Juhendajate töökoormus on reguleeritud, ühe doktorandi kohta on ette nähtud aastas 50 tundi juhendamist.
- 7) Rahalisi vahendeid on suunatud rahvusvahelise kaasjuhendamise võimaldamisse ning doktorantide integreerimiseks rahvusvahelistesse teadusvõrgustikesse.
- 8) On tehtud jõupingutusi välisdoktorantide värbamiseks ning saavutatud mõningaid positiivseid tulemusi.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavas on ainult neli kohustuslikku ainet. Üliõpilased vajavad põhjalikumat nõustamist valikaine valimisel.
- 2) Vältida tuleks liialt suurt hulka spetsialiseerumisi. Õppekava peaks tagama üliõpilaste teadlikkuse erinevatest meetodikatest ja lähenemisviisidest.

- 3) Tähelepanu tuleb pöörata erinevatele kursustele ja tegevustele eraldatud ainepunktide standardiseerimisele.
  - 4) Teadustöö eetikale, andmete säilitamise ja turvalisuse küsimustele tuleb läheneda süstemaatilisemalt.
  - 5) Doktorantide atesteerimisel võiks kaaluda täiendavaid võimalusi kujundavaks hindamiseks.
  - 6) Asjaolu, et enamik üliõpilasi õpivad *de facto* osakoormusel, ohustab õppekava tõhusust õigeaegse lõpetamise ja madalama väljalangemise määra saavutamisel. Doktorantidele tuleks pakkuda võimalust õppida täiskoormusega, võrdsustades nende stipendiumi riigi keskmise palgaga.
  - 7) Õppekava peaks sisaldama enam ettevõtlusoskusi arendavaid aineid, mis võimaldaks doktorantidel omandada vajalikke kompetentse tööks väljaspool akadeemilist sektorit.
  - 8) Doktorantide õigused erinevate otsuste vaidlustamisel peaksid olema selgemalt määratletud.
  - 9) Eelmise kolme õppeaasta jooksul on doktoritöö kaitsnud 9 doktoranti, õpingud on katkestanud aga 26. Väljalangevuse vähendamiseks tuleb tõhustada vastuvõtuprotseduuri ja valida välja ainult tugevalt motiveeritud kandidaadid.
  - 10) Ülikool peaks looma doktorantidele rohkem nooremteaduri ametikohti, mis võimaldaks üliõpilasi paremini uurimisgruppidesse integreerida ja vähendada väljalangevust.
10. Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
11. Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi seitsme aasta pärast.

Otsus võeti vastu 10 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 8.04.2020 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Eve Eisenschmidt
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär